

ПРАВО НА ГЕНДЕРНУ ІДЕНТИЧНІСТЬ: ЗМІСТ ТА ПРАВОВА ПРИРОДА

**ВОЛКОВА Дар'я - аспірантка кафедри Конституційного права України
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого**

ORCID: 0009-0007-5879-4180

УДК: 342.724

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.1.14>

Робота спрямована на розгляд питання появи права на гендерну ідентичність, його змісту та правової природи, а також передумов та історичних підстав виникнення.

Метою дослідження є розкриття змісту та правової природи права на гендерну ідентичність, яка є підґрунтям до прийняття законодавчих положень.

Методика дослідження полягає в аналізі історичних передумов появи права на гендерну ідентичність, а також у вивченні підходів до визначення поняття «гендерна ідентичність». Важливим є розкриття зв'язку між медициною, психіатрією та правом на гендерну ідентичність, який демонструє процес розвитку такого права.

Актуальність цієї теми є надзвичайно високою, адже наразі в суспільстві існує потреба узаконення права на гендерну ідентичність, шляхом відображення гендерних норм у законодавствах країн світу.

У результаті вирішення дослідницького завдання було встановлено, що існує умовний поділ періодів, які характеризують часові рамки передумов появи права на гендерну ідентичність та з'ясовано, що кожна епоха була наповнена перешкодами та випробуваннями для осіб з трансідентичністю. Відомі різні підходи до поняття «гендерна ідентичність» та розкриття його змісту. Правова природа права на гендерну ідентичність демонструє демократичний підхід щодо закріплення гендерних норм у національних законодавствах світу.

Ця робота покликана розкрити суть права на гендерну ідентичність, показати, яких

страждань зазнавали особи з такою ідентичністю, а також підкреслити високий рівень важливості, адже й досі країни знаходяться на тімшляху до прийняття гендерних норм та забезпечення прав трансідентичних громадян. Проведений аналіз допоможе знайти відповіді на питання стосовно появи таких осіб, спростувати міфи щодо «хвороби» гендерно ідентичних людей та змінить ставлення тих, хто століттями намагається кричати про своє існування.

Ключові слова: гендерна ідентичність, правова природа гендеру, трансідентичність, трансгендери, транс-жінка, транс-чоловік.

Постановка проблеми

Право на гендерну ідентичність сьогодні набуває все більшого розголосу серед світових суспільств, через що з'явилася потреба у розкритті розуміння цього права, його появи та розвитку. Громадяни з трансідентичністю бажають закріплення права на гендерну ідентичність у нормативно-правових актах національних законодавств країн, що й спонукає науковців аналізувати історичні передумови появи такого права, а також розробляти власні підходи до понять пов'язаних з ним.

З огляду на це, варто провести дослідження, яке задовольнить цю потребу суспільства шляхом дослідження змісту права на гендерну ідентичність, передумов його появи та розвитку, а також правової природи, яка буде відображена у законодавчих актах держав.

Стан дослідження проблеми

Питання пов'язані з правом на гендерну ідентичність стали об'єктами дослідження багатьох науковців. Зокрема, це право є досить актуальним серед правників та соціологів по всьому світу.

Важливий внесок у розвиток права на гендерну ідентичність зробили Гербут В.С., Шалиганова А.С., Жонайт А., Попович Т. П., Томсей Д., Патернотт Д., Калаур І. Р., Марценюк Т.І. та інші.

Метою дослідження є аналіз змісту та правової природи права на гендерну ідентичність, яка є підґрунтям до опанування поняття гендерної ідентичності та прийняття нормативних положень щодо закріплення цього поняття в законодавчій базі. Для досягнення цієї мети потрібно розкрити наступні завдання – історичні передумови появи права на гендерну ідентичність, зв'язок правової природи з медициною та психотерапією, а також дослідити підходи до визначення поняття «гендерна ідентичність».

Виклад основного матеріалу

Ідентичність – ознаки, за допомогою яких людина відносить себе до тієї чи іншої групи осіб, сфери діяльності, хобі, способу життя тощо. Однією з різновидів ідентичностей є гендерна ідентичність. Вона на пряму пов'язана зі статтю та самоідентифікацією людини. Поняття гендерної ідентичності-це фактор визначення та відчуття власного гендеру, відокремленого від біологічних аспектів статі. Сьогодні питання гендерної ідентичності хвилює велику кількість осіб у всьому світі, це спровоковано хвилюваннями та переживаннями стосовно неможливості віднести себе до бажаної статі, яка відрізняється від тої, що присвоєна кожному від народження. Саме бажання людини мати відповідні права не завдяки біологічній статті, а за віднесенням себе до того чи іншого гендеру й спонукає законодавця реагувати на вимоги суспільства.

Важливо прослідкувати зародження ознак та появу гендерної ідентичності на світових теренах. Погоджуюся з думкою

Гербут В.С. викладеної у монографії «Право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність: сутнісний зміст та гарантії захисту», яка зазначала, що «однозначного висновку щодо права на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність у різних країнах та в різні часи дійти практично неможливо з огляду на об'єктивні причини великого масиву та неоднорідності інформації, недостовірності або відсутності збережених до сьогодні джерел». Науковець запропонувала умовну періодизацію, серед яких було виділено: «право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність у дохристиянський період (до початку другого тисячоліття нашої ери); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність після поширення християнства (початок другого тисячоліття нашої ери – XIII – XIV століття); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність у середні віки та період Ренесансу (XIII – XIV століття – середина XVIII – початок XIX століття); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність в епоху Нового часу (середина XVIII – XIX століття – початок XX століття); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність протягом панування Нацистського терору (середина XX століття – кінець Другої світової війни); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність після Другої світової війни (кінець Другої світової війни – 90-ті роки XX століття); – право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність у сучасні часи (90-ті роки XX століття – наші дні).» [1, с. 19-20].

Провівши історико-правовий аналіз вищевказаних періодів, Вікторія Гербур підкреслила, що «що ні в одній із вищевказаних часових рамок це питання не було однозначно позитивно сприйняте. Практично в усіх з умовно виділених історичних періодів (окрім стародавніх часів та сучасності), одностатеві контакти, особливо чоловічі, засуджувалися та переслідувалися, та доволі часто загрожували смертною карою. Також можна прослідкувати укорінення негативного ставлення до одностатевих відносин і в релігійних нормах, що відбулося після утвердження християнства

та набуло кривавого характеру в епоху Середньовіччя. Аналіз різнорідних джерел демонструє, що згадок про гендерну ідентичність існує відносно небагато, більшість із них стосуються давніх часів. Навіть зі змісту пам'яток, що збереглися, важко однозначно встановити причини трансгендерної ідентичності – часто «переодягання» та вдавання з себе представника протилежної статі було пов'язане з культурою, традиціями або прагненням владного становища у патерналістському суспільстві» [1, с. 27].

Аналіз Гербут В.С. показує, що особи, які мали нестандартну гендерну ідентичність, зазнавали переслідувань, знущання та катування протягом всієї історії людства. Тому наразі важливо не допустити повторення таких подій та врегулювати питання дотримання права на гендерну ідентичність.

Дійсно, гендерна ідентичність – поняття, яке з'явилося досить давно, проте лише останні роки населення почало ставитися до нього з точки зору розуміння, демократії та свободи вибору. Це поняття має нерозривний зв'язок з психологією та медициною.

Розуміння такого поєднання розкрив французький соціолог та політолог Жонайт А. у своїй праці «Генези закону гендерної ідентичності. Підхід до соціально-правових конфігурацій», зокрема, він акцентував увагу на тому, що «історично сформоване в американському просторі поняття «транссексуальності» 1950-1960-х років, а також поняття гендерної ідентичності відноситься до досвіду сексуального Я, яке поступово відокремлюється від уявлень про так звану найдавнішу біологічну стать і сексуальну орієнтацію. Для лікарів і психологів «транссексуальної» клініки гендерна ідентичність є ключовим поняттям зміни статі, як це розумілося в той час, посилаючись як на медичні втручання відносно тіла, так і на соціальні ролі, які ці втручання виконують, дозволяють припускати і визнавати. Зміна статі в новаторській медичній парадигмі полягає в «вирівнюванні» тіла з гендерною ідентичністю за допомогою гормональних і хірургічних методів лікування, які поступово втілюються в медичних дисциплінах.

Далі питання переходить у сферу права, з того моменту, коли трансгендерні люди, які пройшли лікарняні протоколи, вимагають визнання зміни статі в категоріях цивільного стану» [2, с. 430].

Науковець підводить підсумок, зазначаючи, що «поширення поняття гендерної ідентичності в різних правових системах сьогодення стало втіленням «транспитання» сучасних суспільств, причому гендерна ідентичність генеалогічно пов'язана з першими уявленнями та формулюванням трансідентичності. Однак, як не парадоксально, його юридичне визнання також висуває його до рангу універсальної категорії, що стосується всіх людей. Спочатку мобілізоване та легалізоване для побудови громадських дій для транслюдей, визнання гендерної ідентичності відображає та прискорює появу нового сучасного шарування ідентичності, у якому кожен суб'єкт, трансчи ні, характеризується своєю біологічною статтю, своєю сексуальною орієнтацією, а тепер і своєю гендерною ідентичністю.» [2, с. 430].

Взаємозв'язок вищевказаних сфер та історії призвів до необхідності на законодавчому рівні врегулювати питання гендерної ідентичності, розмежувати основні поняття, пов'язані з нею, а також розкрити їх зміст.

Бельгійські науковці Дімітрі Томсей та Девід Патернотт у своїй праці «Прийняття «транс закону» від 25 червня 2017 року. Від стерилізації та психіатризації до самовизначення» дали роз'яснення термінологічним уточненням, які розкривають зміст права на гендерну ідентичність. Так, вони вказували, що «трансгендерна особа – це особа, яка не ідентифікує себе зі статтю/гендером («чоловік» або «жінка»), присвоєною їй при народженні. Дійсно, у більшості суспільств від народження кожна людину «класифікують» на основі статевої системи, якою вони наділені (або, принаймні, якою вони вважають), а потім ідентифікують як «чоловіка» або «жінку». Таким чином, мова йде про «статеву бі-категорію» індивідів. Після визначення належності до однієї з двох статевих категорій кожній людині «призначається» стать, яка служить індикатором її статі.

Іншими словами, статева категоризація людини знаменує початок соціальної ідентифікації цієї особи зі статтю, що відповідає присвоєній їй статевій категорії. Наразі термін «трансгендер» найчастіше використовується для опису людей, які не ідентифікують себе зі статтю/гендером, який їм присвоєно при народженні. Однак ми віддаємо перевагу загальному терміну «транс*», оскільки зірочка дозволяє нам включити всі випадки, згрупувавши під єдиним і загальним іменем не лише людей, яким при народженні присвоєно «чоловіки», які ідентифікуються як «жінки», і навпаки, а також «небінарні» або «гендерно мінливі» люди (тобто ті, хто не ідентифікує себе ні як «чоловік», ні як «жінка» або які ідентифікують себе з різними статями протягом усього свого життя).

Термін «транссексуал» іноді вживається певними людьми або певними групами для опису свого досвіду. Крім того, більшість організацій транс* людей відкидають його використання як загального терміна. Це стосується бельгійської асоціації «Genres pluriels (GP)», яка вважає, що «транссексуал» — це термін із психіатричної лексики 19 століття. Цей термін відноситься до передбачуваного психічного захворювання і побудований так само, як гомо- або бісексуальний, обидва з яких стосуються сексуальних уподобань (як передбачає їхня конституція). Трансідентичність – це питання... ідентичностей. Оскільки слово «транссексуал» є стигматизуючим, асоціація «Genders Plurals», як і багато асоціацій у всьому світі, вирішили заборонити його у своїх публічних виступах» [3, с. 8-9].

Марценюк Т.І. у своїй роботі «Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток» дослідила тлумачення поняття гендеру та зазначила, що «більш широке розуміння гендеру обумовлено такими категоріями: стать (біологічний чоловік, біологічна жінка, інтерсекс (intersex) – коректна назва людей, які є «гермафродитами»); гендерна ідентичність (жінка – біологічна стать співпадає із відповідним їй сценарієм – фемінністю; чоловік – там само; трансгендер – біологічна стать не співпадає; ті люди, які прагнуть змінити

цю ситуацію – транссексуали; агендер – людина не хоче бути прив'язаною до певного «сценарію»; бігендер – людина обирає «грати» обидва «сценарії»; сексуальна орієнтація – гетеросексуальність, гомосексуальність, бісексуальність, асексуальність. Гендерна ідентичність (жінка – біологічна стать співпадає із відповідним їй сценарієм – фемінністю; чоловік – так само; трансгендер – біологічна стать не співпадає; ті люди, які прагнуть змінити цю ситуацію – транссексуали; агендер – людина не хоче бути прив'язаною до певного «сценарію»; бігендер – людина обирає «грати» обидва «сценарії»» [4, с.10].

Вагомий внесок у розкриття змісту права на гендерну ідентичність зробила Шалиганова А.С. у статті «Щодо правової природи та змісту права на гендерну ідентичність». Підхід дослідниці полягає у розкритті питання з юридичного боку, зокрема, вона зазначала, що «з юридичної точки зору, гендерну ідентичність можна розглядати як благо, об'єкт відповідного особистого немайнового права, що характеризується наступними складовими: 1) самовизначення особи як представника певної статі; 2) гендерне самовираження через так звані соціальні манери статі (ім'я, зовнішність, манера поведінки, одяг, аксесуари тощо), що створює цілісне сприйняття особи як представника відповідної статі. Звідси під гендерною ідентичністю як немайновим благом фізичної особи пропонується розуміти поєднання біологічних та соціально-психологічних особливостей фізичної особи манеру поведінки відповідно до своєї гендерної ідентичності, не піддаючись при цьому хірургічній операції зі зміни статі, та й у фізіологічному плані залишаються представниками протилежної до їх нової соціальної ролі статі» [5, с. 275].

Дослідниця Шалиганова А.С. умовно розділила право на гендерну ідентичність на дві частини: «1) право на зміну (корекцію) біологічної статі; 2) право на зміну соціальної статі. З огляду на це право на гендерну ідентичність необхідно розглядати як особисте немайнове право фізичної особи, котрому властива подвійна природа,

яка визначається тим, що перша частина цього права – право на зміну (корекцію) біологічної статі – має чітко виражений характер забезпечення природного існування фізичної особи, а друга частина – право на зміну соціальної статі – забезпечує соціальне буття особи» [5, с. 276].

Так, науковець розтлумачує власне визначення права на гендерну ідентичність, вона вказує, що: «під правом на гендерну ідентичність пропонуємо розуміти надану особі міру можливої поведінки, що полягає в можливості самовизначення як представника певної статі, учинення певних дій відповідно до власної гендерної ідентичності щодо зміни біологічної та (або) соціальної статі, а також у можливості управомоченої особи вимагати від інших утримуватися від дій, які порушують це право» [5, с. 277].

Розглянувши поняття та зміст права на гендерну ідентичність, варто підкреслити, що шлях до реалізації це право проходило століттями, у поєднанні з медичною, психологічною та психіатричною сферами, проте досі не розкрито у повній мірі. Саме завдяки цим етапам наразі існують різні підходи до тлумачення його змісту, які в подальшому вплинуть на формування правової природи гендерної ідентичності у кожній країні світу по-своєму.

Правова природа права на гендерну ідентичність полягає у юридичному визнанні та його закріпленні в нормах міжнародного та національного законодавства. Простіше кажучи, це надання можливості реалізації прав та гарантій особами, гендерна ідентичність яких не збігається з ідентифікацією за біологічною статтю при народженні.

Ставлення до таких осіб досі не є однозначним та єдиним у світі. Деякі суспільства наразі знаходяться на шляху до визнання необхідності врегулювати правову природу права на гендерну ідентичність, проте все ж світова спільнота зробила вагомі законодавчі кроки в напрямку дотримання принципу рівності щодо осіб, які мають трансідентичність.

Французька дослідниця Лена Гольцеру у своїй роботі «Юридичне визначення

гендерної ідентичності в Європі» розкрила правову природу гендерної ідентичності у міжнародній сфері. Так, науковиця вказувала, що «термін «гендерна ідентичність» рідко визначається міжнародними правовими установами, які використовують його у своїх письмових звітах. З іншого боку, деякі національні закони щодо юридичного визнання статі або проти дискримінації використовують чітке визначення. Європейським прикладом є закон, виданий Мальтою в 2015 році, який копіює визначення гендерної ідентичності, створене «Принципами Джок'якарти», документом про застосування міжнародного права прав людини щодо сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності, прийнятим у 2007 році. У Принципах Джок'якарти зазначається, що «гендерна ідентичність розуміється як глибоко пережитий, інтимний та особистий досвід кожної людини щодо статі, незалежно від того, чи відповідає вона статі, визначеній при народженні, включаючи особисте усвідомлення» тіла (що може включати, за добровільної згоди, зміна зовнішнього вигляду або функцій організму за допомогою медичних, хірургічних чи інших засобів) та інші ознаки статі, включаючи одяг, мову та манери поведінки» [6, с. 287].

Науковиця зазначає, що «це визначення припускає, що гендерна ідентичність якимось чином пов'язана з тілесним почуттям, і підкреслює той факт, що гендерна ідентичність є внутрішнім та індивідуальним досвідом, який переживають як цис-люди («cisgender»), так і транс* люди. Справді, незважаючи на те, що майже кожна людина ідентифікує себе з певною статтю, термін гендерна ідентичність часто використовується лише для позначення транс* людей, за винятком людей цис. Це відбувається тому, що стійкі цинормативні норми натуралізують гендерну ідентичність цис-людей і роблять девіантними транс* людей. Оскільки до цього часу в жодному багатосторонньому договорі ні на міжнародному, ні на європейському рівнях прямо не згадується право на гендерну ідентичність, правові установи в Європі тлумачать його як частину інших прав,

кодифікованих договорами. Європейський суд з прав людини визнає право на гендерну ідентичність у межах права на повагу до приватного життя, гарантованого статтею Європейської конвенції з прав людини» [6, с. 288].

Тому можна впевнено сказати, що принципи Джок'якарти розкривають правову природу права на гендерну ідентичність, а також саме вони відіграли важливу роль у формуванні нормативно-правових актів, що забезпечують реалізацію права на гендерну ідентичність у національних законодавствах Бельгії та Франції. Так, саме засади принципів допомогли законодавцю Бельгії засудити стерилізацію та психіатризацію транс* людей, передбачену законом від 10 травня 2007 року, який передував чинному від 25 червня 2017 року.

Правову природу права на гендерну ідентичність сьогодні можна прослідкувати у рішеннях ЄСПЛ по справах Б. проти Франції [7], Крістін Гудвін проти Об'єднаного Королівства [8], Van Kück проти Німеччини [9], Y.Y. проти Туреччини A.P., A.P. [10], Gaçon et Nicot проти Франції [11].

Яскравим відображенням правової природи права на гендерну ідентичність є Резолюція Парламентської асамблеї 1728 (2010), яка була направлена на засудження гомофобії та трансфобії [12].

Практичним застосуванням засад правової природи права на гендерну ідентичність є сучасні норми, закріплені у законодавствах країн Європи. Таким прикладом є бельгійський Закон від 25 червня 2017 року «Про реформування режимів щодо трансгендерних осіб щодо згадки про зміну реєстрації статі в документах цивільного стану та її наслідків» [13], який закріпив права громадян Бельгії з трансідентичністю. Окремі положення, які закріплюють правову природу права на гендерну ідентичність містяться у французькому Законі № 2016-1547 від 18 листопада 2016 року, відомий як «Закон про модернізацію правосуддя для 21 століття» [14], а також у нормах статті 61-6 Цивільного Кодексу Франції [15].

Висновки

Таким чином, це дослідження розкрило ряд важливих питань, зокрема з'ясувавши історичні передумови появи права на гендерну ідентичність, встановлено, що, пройшовши довгий шлях від знущань, вбивств, проведених дослідів, визнання осіб «хворими», ігнорування потреби надання прав, нарешті світ відзначає важливість реагування на заклики людей з трансідентичністю забезпечити їх права.

Досліджуючи різні підходи до поняття «гендерна ідентичність», варто визнати, що *гендерна ідентичність* – це благо, об'єкт відповідного особистого немайнового права, що характеризується правом вільного самовизначення своєї статі, а також пов'язаних з таким правом дій, зокрема зміни біологічної статі з або без хірургічного втручання, зміни соціальної статі, а також отримання поваги до власного вибору.

Історичний зв'язок між медициною, психіатрією та правом на гендерну ідентичність продемонстрував розвиток реалізації такого права через призму так званого «шляху» від примусового лікування до визнання існування трансідентичності без медичного втручання.

Правова природа права на гендерну ідентичність формувала та продовжує формувати норми, які втілюють засади демократії в національних законодавствах країн світу, тим самим підштовхує визнання та забезпечення реалізації такого права на належному рівні.

Література

1. Гербут В. С. Право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність у систематичі прав людини. *Право на сексуальну орієнтацію та гендерну ідентичність: сутнісний зміст та гарантії захисту*: монографія / за ред. В. С. Гербут. Ужгород: Поліграфцентр Ліра, 2019. Розд. 1 С. 17-86. URL: https://dSPACE.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30522/1/Монограф_Вікторія_Гербут%20нов.pdf (дата звернення: 07.12.2023).
2. Jaunait A. Genèses du droit de l'identité de genre. Approche des configurations sociojuridiques. *Droit et société*. 2020. No. 105. P. 429-451. URL: [Genèses du droit de l'iden-](#)

tité de genre. *Approche des configurations sociojuridiques* | Cairn.info (dernier accès: 01.12.2023).

3. Tomsej D., Paternotte D. L'adoption de la « loi trans* » du 25 juin 2017 De la stérilisation et la psychiatrie à l'autodétermination. *Courrier hebdomadaire du CRISP*. 2021. Vol. 20, No. 2505. P. 5-50. URL: [L'adoption de la « loi trans* » du 25 juin 2017 | Cairn.info](#) (dernier accès: 11.12.2023).

4. Марценюк Т. І. Гендерна рівність і недискримінація: посібник. Київ. 2014. 65 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/services/api/core/bitstreams/a9fb5af5-76c1-460b-8319-0fded7ee8afe/content> (дата звернення: 05.12.2023).

5. Шалиганова А. С. Щодо правової природи та змісту права на гендерну ідентичність. *Право і Безпека*. 2011. № 3 (40). С. 274-278. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pib_2011_3_62 (дата звернення: 03.12.2023).

6. Holzer L. La definition juridique de l'Identité de genre en Europe. *Queer(s) et Droit International. Études Réseau Olympe*: collection droit comparé et européen / sous la direc. de Bérénice K. Paris: Société de Législation Comparée, 2021. Sect. 9, P. 287-332. URL: https://research.gold.ac.uk/id/eprint/32586/12/Droit%20int%20queer_Holzer.pdf (dernier accès: 11.12.2023).

7. Affaire B. c. France (Requête no 13343/87): Décision de la Cour européenne des Droits de l'Homme, 25 mars 1992. *HUDOC* / Cour européenne des Droits de l'Homme. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22languageisocode%3A%22%3A%22FRE%22%2C%22appno%3A%22%3A%2213343%2F87%22%2C%22documentcollectionid%3A%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%3A%22%3A%22001-62326%22%7D> (dernier accès: 15.12.2023).

8. Affaire Christine Goodwin c. Royaume-Uni (Requête no 28957/95): Décision de la Cour européenne des Droits de l'Homme, 11 juillet 2002. *HUDOC* / Cour européenne des Droits de l'Homme. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22fulltext%3A%22%3A%22Christine%20Goodwin%20c.%20RoyaumeUni%22%2C%22documentcollectionid%3A%22%3A%22GRANDCHAMBER%22%2C%22chamber%3A%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%3A%22%3A%22001-65153%22%7D> (dernier accès: 16.12.2023).

9. Affaire Van Kück c. Allemagne (Requête no 35968/97): Décision de la Cour eu-

ropéenne des Droits de l'Homme, 12 mars 2003. *HUDOC* / Cour européenne des Droits de l'Homme. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22fulltext%3A%22%3A%22Affaire%20Van%20Kueck%20c.%20Allemagne%22%2C%22documentcollectionid%3A%22%3A%22GRANDCHAMBER%22%2C%22chamber%3A%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%3A%22%3A%22001-65699%22%7D> (dernier accès: 15.12.2023).

10. Affaire Y.Y. c. Turquie (Requête no 14793/08): Décision de la Cour européenne des Droits de l'Homme, 24 avril 2015. *HUDOC* / Cour européenne des Droits de l'Homme. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22fulltext%3A%22%3A%22Affaire%20Y.Y.%20c.%20Turquie%22%2C%22documentcollectionid%3A%22%3A%22GRANDCHAMBER%22%2C%22chamber%3A%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%3A%22%3A%22001-152779%22%7D> (dernier accès: 17.12.2023).

11. Affaire A.P., Garçon et Nicot c. France (Requêtes no 79885/12): Décision de la Cour européenne des Droits de l'Homme, 6 avril 2017. *HUDOC* / Cour européenne des Droits de l'Homme. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22fulltext%3A%22%3A%22A.P.%20Garçon%20et%20Nicot%20c.%20France%22%2C%22documentcollectionid%3A%22%3A%22GRANDCHAMBER%22%2C%22chamber%3A%22%3A%22CHAMBER%22%2C%22itemid%3A%22%3A%22001-172556%22%7D> (dernier accès: 14.12.2023).

12. Резолюція Парламентської асамблеї Ради Європи № 1728 від 2010 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/mpz2/docs/1086_rez_1728.htm (дата звернення: 13.12.2023).

13. Loi du 25 juin 2017 «Réformant des régimes relatifs aux personnes transgenres en ce qui concerne la mention d'une modification de l'état civil et ses effets». *Justice*. URL: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=fr&la=F&cn=2017062503&table_name=loi (dernier accès: 15.12.2023).

14. Loi No 2016-1547 du 18 novembre 2016 «De modernisation de la justice du XXIe siècle». *Legifrance*. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000033418805> (dernier accès: 15.12.2023).

15. Code Civil français. *Legifrance*. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006070721/LEGISCTA000006136059/?anchor=LEGIARTI000043896064#LEGIARTI000043896064 (dernier accès: 15.12.2023).

SUMMARY

The work is aimed at considering the issue of the emergence of the right to gender identity, its content and legal nature, as well as the prerequisites and historical grounds for its emergence.

The purpose of the study is to reveal the content and legal nature of the right to gender identity, which is the basis for the adoption of legislative provisions.

The research methodology consists in the analysis of the historical prerequisites for the emergence of the right to gender identity, as well as in the study of approaches to defining the concept of «gender identity». It is important to reveal the connection between medicine, psychiatry and the right to gender identity, which demonstrates the process of development of such a right.

The relevance of this topic is extremely high, because currently in society there is a need to legitimize the right to gender identity, by reflecting gender norms in the legislation of the countries of the world.

As a result of solving the research task, it was established that there is a conditional division of periods that characterize the time frame of the

prerequisites for the emergence of the right to gender identity, and it was found that each era was filled with obstacles and trials for people with transidentity. Different approaches to the concept of «gender identity» and the disclosure of its content are known. The legal nature of the right to gender identity demonstrates a democratic approach to enshrining gender norms in national legislation around the world.

This work is designed to reveal the essence of the right to gender identity, to show the suffering experienced by individuals with such an identity, as well as to emphasize the high level of importance, because still countries are halfway to adopting gender norms and ensuring the rights of transidentity citizens. The conducted analysis will help to find answers to questions about the appearance of such individuals, disprove myths about the «disease» of gender-identical people, and change the attitude of those who have been trying to shout about their existence for centuries.

Key words: gender identity, legal nature of gender, transidentity, transgenders, trans woman, trans man.